

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 212.965 van 5 mei 2011
in de zaken I. A. 189.641/VII-37.253
II. A. 189.643/VII-37.254.**

In zake : **I.** de NV IMMO-DEL
II. Jozef DE LEERSNYDER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Paul Bekaert
kantoor houdend te 8700 Tielt
Hoogstraat 34
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

I. + II.
de OPENBARE VLAAMSE
AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Bronders
kantoor houdend te 8400 Oostende
Archimedesstraat 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de beroepen

1.1. Het eerste beroep, ingesteld op 9 september 2008, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (hierna : OVAM) van 17 juli 2008 om lastens de NV Immo-Del te zullen overgaan tot het ambtshalve inzamelen, vervoeren en verwerken van afvalstoffen (zaak A. 189.641/VII-37.253).

1.2. Het tweede beroep, ingesteld op 9 september 2008, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van OVAM van 17 juli 2008 om lastens Jozef De Leersnyder te zullen overgaan tot het ambtshalve inzamelen, vervoeren en verwerken van afvalstoffen (zaak A. 189.643/VII-37.254).

II. Verloop van de rechtsplegingen

2. De verwerende partij heeft in beide zaken een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben telkens een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben in beide zaken een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 maart 2011.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Heidi Bortels, die loco advocaat Paul Bekaert verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Clive Rommelaere, die loco advocaat Bart Bronders verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoeker in de tweede zaak en zijn toenmalige echtgenote richten bij notariële akte van 31 januari 1994 de patrimoniumvennootschap de NV Immo-Del op en brengen in deze vennootschap een grond in, met daarop een magazijn en aanhorigheden, gelegen aan de Ten Hovestraat 1 te Tielt. Bij notariële akte van 15 februari 1994 richten zij ook de NV Servi-Lab op. De verzoeker in de tweede zaak is gedelegeerd bestuurder van beide vennootschappen. De NV Servi-Lab neemt scheikundige producten, die niet meer dienstig kunnen zijn, over van bedrijven. Na gebeurlijke bewerking worden deze stoffen verkocht aan andere bedrijven.

De verzoekende partij in de eerste zaak verhuurt voornoemd onroerend goed bij huurovereenkomst van 15 februari 1994 aan de NV Servi-Lab. Bij notariële akte van 22 februari 1995 wordt aan de NV Servi-Lab een opstalrecht toegekend op grond waarvan deze bijkomende gebouwen en installaties optrekt.

De NV Servi-Lab en de verzoeker in de tweede zaak worden op 30 juni 2006 door het hof van beroep te Gent vrijgesproken voor een aantal telastleggingen en veroordeeld voor inbreuken op het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen (hierna : afvalstoffendecreet) en het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering.

3.2. In de zomer van 2006 wordt de verzoeker in de tweede zaak in voorlopige hechtenis genomen, op verdenking van feiten die verband houden met de exploitatie van de NV Servi-Lab. Het bedrijf blijft in die periode onbeheerd achter. Uit vaststellingen in een deskundigenverslag opgemaakt tijdens het onderzoek door de federale gerechtelijke politie blijkt dat in het bedrijfsgebouw gevaarlijke stoffen zijn opgeslagen in onveilige omstandigheden. De stad Tielt wordt door de procureur des Konings verzocht om de nodige veiligheidsmaatregelen te nemen. Nadat een eerste reeks maatregelen is genomen,

stelt de afdeling Milieu-inspectie, buitendienst West-Vlaanderen, op 24 oktober 2006 vast dat de situatie nog steeds erg gevaarlijk is.

Op 20 november 2006 wordt op verzoek van OVAM bewarend beslag gelegd op het onroerend goed.

De verzoekende partijen in beide zaken en de NV Servi-Lab worden op 30 november 2006 door de stad Tielt gedagvaard in kort geding. Bij beschikkingen van de waarnemend voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brugge van 14 februari 2007 en 25 april 2007 wordt een deskundige aangesteld.

Op 29 januari 2007 verstrijkt de milieuvergunning van de NV Servi-Lab, zonder dat een hernieuwing wordt gevraagd en op 8 februari 2007 vraagt de stad Tielt aan OVAM om ambtshalve op te treden.

De lokale politie voert samen met het hoofd technische dienst en de milieuambtenaar van de stad Tielt op 5 maart 2007 een plaatsbezoek uit in de kwestieuze gebouwen. In het proces-verbaal wordt vastgesteld dat de opslag op een onveilige en slordige manier, in strijd met de regelgeving, is georganiseerd. Naast zeer giftige en licht ontvlambare stoffen, zijn ook explosieve stoffen aanwezig, alsook thorium, dat radioactief blijkt te zijn.

De stad Tielt organiseert op 14 mei 2007, in samenspraak met de gouverneur van West-Vlaanderen, een vergadering met verscheidene overheidsbesturen, politie- en veiligheidsdiensten. Nadat de door de rechter in kort geding aangestelde deskundige zijn werkzaamheden aanvat, vinden er meerdere vergaderingen plaats waaraan ook de raadsman van de verzoekende partijen deelneemt.

Bij vonnis van de rechtbank van koophandel te Brugge van 17 september 2007 wordt de NV Servi-Lab failliet verklaard.

Op 3 december 2007 dagvaardt de verzoekende partij in de eerste zaak de curator van de gefailleerde NV Servi-Lab voor de vrederechter van het kanton Tielt. Zij vordert onder meer de ontbinding van voornoemde huurovereenkomst in het nadeel van de gedaagde, de ontruiming van de kwestieuze gebouwen en installaties en de betaling van de huurachterstal.

Op 2 januari 2008 bezorgt de door de rechter in kort geding aangestelde deskundige een voorverslag aan de betrokken partijen. De curator van de gefailleerde NV Servi-Lab vraagt op 21 januari 2008 aan OVAM om ambtshalve op te treden. Ook de stad Tielt dringt daar in haar brief van 11 januari 2008 opnieuw op aan.

OVAM laat op 27 mei 2008 weten te overwegen om ambtshalve op te treden en nodigt beide verzoekende partijen en de curator van de gefailleerde NV Servi-Lab uit voor een hoorzitting op 7 juli 2008. De verzoekende partij in de eerste zaak wijst op deze hoorzitting alle betrokkenheid af. De verzoeker in de tweede zaak maakt voorbehoud bij de kwalificatie van de aanwezige producten als afvalstoffen. Hij meent dat de gebreken in de wijze waarop de producten zijn opgeslagen, vooral te wijten zijn aan verwaarlozing gedurende twee jaar. Hij noemt diegenen die overtredingen vaststelden, onkundig. De curator stelt dat er onvoldoende financiële middelen voorhanden zijn om het nodige te doen.

Op 8 juli 2008 breekt er brand uit in het bedrijf, die volgens de brandweer zware gevolgen had kunnen hebben. De door de rechter in kort geding aangestelde deskundige legt op 12 juli 2008 zijn eindverslag neer.

3.3. Op 17 juli 2008 neemt OVAM drie afzonderlijke beslissingen waarbij respectievelijk lastens de verzoekende partij in de eerste zaak, lastens de verzoeker in de tweede zaak en lastens de gefailleerde NV Servi-Lab zal worden overgegaan tot het ambtshalve inzamelen, vervoeren en verwerken van de afvalstoffen op het kwestieuze terrein. De eerste twee beslissingen zijn de thans bestreden beslissingen. De derde beslissing is niet aangevochten.

IV. Samenhang

4. In het belang van een goede rechtsbedeling is het aangewezen beide beroepen wegens samenhang samen te behandelen en te beslechten.

V. Ontvankelijkheid van de beroepen

5. Beide verzoekende partijen stellen dat, aangezien zij kunnen worden aangesproken tot betaling van de kosten van de ambtshalve sanering, zij belang hebben bij het bestrijden van de respectieve besluiten waarbij tot de ambtshalve sanering wordt besloten, omdat deze besluiten volgens hen de noodzakelijke voorwaarden zijn om de kosten op hen te verhalen.

6. Het auditoraatsverslag besluit tot de afwezigheid van het rechtens vereiste belang in de beide zaken.

Beoordeling

7. Artikel 37 van het afvalstoffendecreet luidde ten tijde van de bestreden besluiten als volgt :

"Wanneer afvalstoffen worden achtergelaten of beheerd in overtreding van artikel 12 van dit decreet, en er hierdoor risico bestaat van hinder of schade voor de mens of het leefmilieu, kan de OVAM deze afvalstoffen ambtshalve inzamelen, vervoeren en verwerken. De OVAM kan hiertoe de bijstand vorderen van de rijkswacht, de politie, de brandweer, de civiele bescherming en andere besturen.

Zo mogelijk wordt de overtreder vooraf gehoord. In ieder geval worden de maatregel en de motieven ervan ter kennis gebracht van de overtreder bij aangetekend schrijven.

Het ambtshalve inzamelen, vervoeren en verwerken vindt plaats op kosten van de overtreder".

Artikel 12 van het afvalstoffendecreet luidt als volgt :

"Het is verboden afvalstoffen achter te laten of te beheren in strijd met de voorschriften van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan".

Het eerste lid van het hiervoor geciteerde artikel 37 van het afvalstoffendecreet verleent aan OVAM de bevoegdheid om ambtshalve op te treden wanneer zij een overtreding vaststelt, die een risico inhoudt van hinder of schade voor de mens of het leefmilieu. Deze twee elementen volstaan. In het tweede lid van voornoemd artikel gaat het erom dat de vermeende overtreder de kans moet krijgen om voor zijn rechten op te komen, indien mogelijk nog voor de beslissing wordt genomen, en in elk geval erna. In het derde lid van voornoemd artikel wordt gesteld dat de overtreder aansprakelijk is voor de kosten van het ambtshalve optreden.

Luidens artikel 1 van het beschikkend gedeelte van de bestreden beslissingen besluit OVAM om lastens respectievelijk de NV Immo-Del en Jozef De Leersnyder te zullen overgaan tot een ambtshalve inzamelen, vervoeren en verwerken van de afvalstoffen en luidens artikel 2 zullen deze handelingen plaatsvinden op kosten van de overtreder.

Uit deze bepalingen volgt dat zowel de NV Immo-Del als Jozef De Leersnyder het risico lopen uiteindelijk te moeten instaan voor de kosten verbonden aan het inzamelen, het vervoeren en het verwerken van de afvalstoffen. Voornoemd artikel 1 vermeldt dat de handelingen lastens de verzoekende partijen zullen worden gesteld.

Een gebeurlijke vernietiging van de bestreden beslissingen kan aan beide verzoekende partijen het voordeel verschaffen dat zij nastreven, met name om niet als overtreder te worden aangewezen.

Beide verzoekende partijen hebben bijgevolg een rechtens vereist belang bij hun annulatieberoepen.

VI. Heropening van de debatten

8. Vermits het auditoraatsverslag beperkt is tot het onderzoek van de ontvankelijkheid van de beroepen, is er reden om de debatten te heropenen en een aanvullend onderzoek te bevelen.

BESLISSING

1. De zaken A. 189.641/VII-37.253 en A. 189.643/VII-37.254 worden gevoegd.

2. De Raad van State heropent de debatten in de gevoegde zaken.

3. De Raad van State gelast het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat het onderzoek van de zaken voort te zetten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijf mei tweeduizend en elf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin